

N. Neergaard: Dette Lovforslag betragter jeg som et Led i det Arbejde til Fremkaldelse og Fremskyndelse af offentlige Arbejder, som er blevet foretaget i indeværende Samling ved Samarbejde mellem Regeringen og Finansudvalget. Det er naturligt, at naar offentlige Myndigheder staar overfor Spørgsmaalet om Paa-begyndelse af et betydeligere offentligt Arbejde, som kan opsættes, maa de vige tilbage for den overordentlige Forøgelse af alle Omkostninger, som Materialepriserne og Arbejdsloønnens Stigning foranlediger, og maa foretrække at vente dermed, til mere normale Prisforhold indtræder, men der er et andet Hensyn, som maa overveje denne Betragtning, og det er, at i en Periode, hvor Arbejdsløsheden stiger med saa rivende Hast, som Tilfældet er nu, er det nødvendigt, at de offentlige Myndigheder griber energisk ind ikke blot for direkte at støtte de arbejdsløse, saaledes som det har vist sig, at alle Partier har erklæret sig villige til at arbejde med paa. Endnu langt vigtigere er det — og det anerkendes heldigvis af alle Partier — at skaffe Arbejde. Alle Partier ligesom Regeringen foretrækker naturligvis, at der ydes Arbejde fremfor Understøttelse, og der kan og bør ikke være Tvivl om, at ogsaa Arbejderne selv mener dette. Det kan ogsaa blive en økonomisk Foranstaltning at skrive til Udførelse af Arbejder, selv om Priserne for Udførelsen er saa høje, at man ellers maatte afvise at gaa til det i en Periode som denne. Det kan blive en økonomisk Foranstaltning, fordi Statskassen muligvis derved sparer maaske større Beløb i Understøttelse, end Udførelse af Foranstaltninger af forskellig Art andrager. Og det er en Foranstaltning, der ligeledes er paa-kravet af moralske Grunde, for at Antallet af de arbejdsledige ikke skal blive for stort og de sørgelige, personlige Følger, som deraf kommer, ikke skal brede sig for vidt.

Naar Statsmagten har stillet sig paa denne Maade, kunde man sige, at man havde Ret til at vente, at ogsaa de kommunale Myndigheder skulde anvende lignende Betragtninger. Men i saa Henseende maa det erindres, at Kommunerne er meget stærkt forspændte netop i Anledning af de ekstraordinære Forhold, og at de Midler, Kommunerne har at øse af, er langt mere begrænsede end Statens. Derfor mener jeg, man kan billige, at der bliver givet Kommunerne en Støtte til at sætte saadanne Arbejder i Gang, som kan skaffe Beskæftigelse for de arbejdsløse, en Støtte, der

kan tjene som Opfordring, til at gøre dette, hvor man ellers maaske ikke vilde det. Den Støtte, der her foreslaas ydet, forekommer mig i og for sig rimelig. Det er opgjort, at Statens Støtte betyder Forrentning og Afdrag af ca. 10 pCt. af de vedkommende Anlægsbeløb, for saa vidt det drejer sig om almindelige Byggeforetagender, og godt 15 pCt., for saa vidt det drejer sig om Bygninger, der yder Lejligheder for ubemidlede. Naar man ved, hvor stærkt Omkostningerne ved Opførelse af Nybygninger er steget, maa man sige, at dette langt fra dækker denne Stigning, og at det altsaa stadig — selv med den her foreslaaede Støtte — bliver nødvendigt, at Kommunerne selv bringer et Offer.

Jeg kan billige, at Regeringen ikke har villet følge den Henstilling, der er kommet fra Boligkommissionen om ogsaa at udstrække Hjælpen til private Byggeforetagender. Ifølge § 3 kan en saadan Hjælp dog ydes Byggeforeninger paa særlige Betingelser og kun, naar det drejer sig om Opførelse af Boliger for mindre bemidlede. Jeg tror, det ikke blot af finansielle, men af mange andre Grunde er rigtigt ikke at udstrække Hjælpen til private i al Almindelighed.

Lovforslaget er fremkommet som et Resultat for det første af Overvejelser indenfor det af Indenrigsministeriet nedsatte Arbejdsudvalg og dernæst af Forhandlinger, der er førte mellem Indenrigsministeriet og forskellige større Kommuner samt Købstadforeningen. Et Led i Forarbejderne til Lovforslaget er ogsaa de Forhandlinger, Handelsministeren har ført med Bankerne og Sparekasserne, og som har ført til, at der af disse Pengeinstitutter stilles et Beløb af 30 Mill. Kr. til Raadighed til Udlaan paa de i Lovforslaget angivne Vilkaar. Det havde været at ønske, om man kunde have bevæget Pengeinstitutterne — saaledes som det oprindelig var Tanken — til at udlaane Pengene paa 15 Aar, men det har de altsaa ikke villet, og vi maa derfor nøjes med det, der har kunnet opnaas, nemlig Afdragsfrihed i 8 Aar og derefter Tilbagebetaling. En Følge deraf er, at Statstilskuddet, der oprindelig var beregnet paa 15 Aar, maa fordeles paa 8 og altsaa blive forholdsvist større pr. Aar.

Lovforslaget hører, tror jeg, til de Forslag, som Lovgivningsmagten maa tage eller forkaste, omtrent som de foreligger, thi hvis der skulde finde væsentlige Ændringer af det Sted, maatte de førte Forhandlinger genoptages. Da nu tilmed Lovforslaget gaar ud fra, at de vedkommende